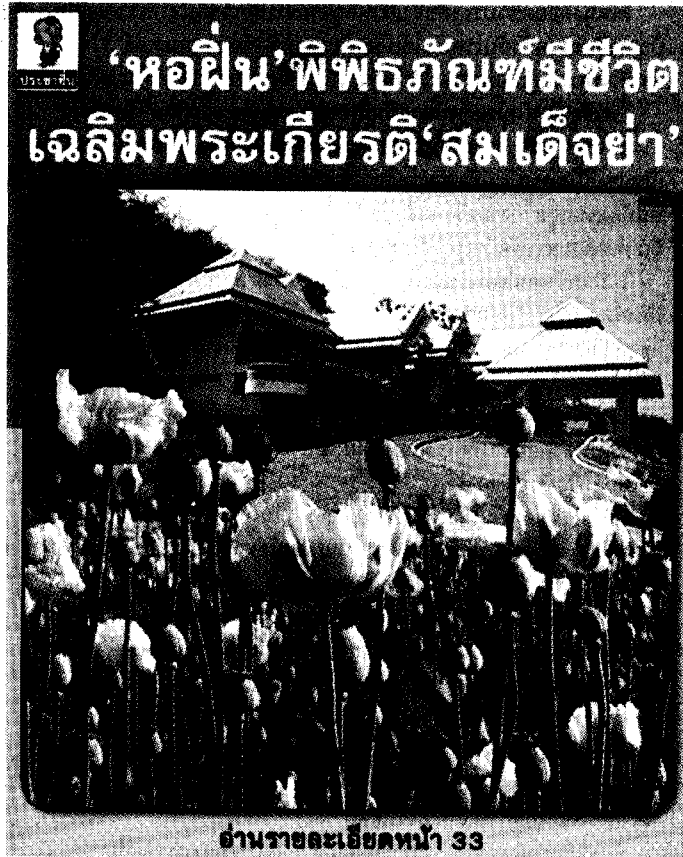


MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Source :	มติชน		
Date : 15 ก.ค. 2548.	Page : 1, 33	No :	48362778



ประชาชน

‘หอฝิ่น’ พิพิธภัณฑน์ที่มีชีวิต เฉลิมพระเกียรติ ‘สมเด็จพระเจ้า’



ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล

จากพระราชปรารภดังกล่าว มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จึงดำเนินการจัดสร้าง หอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ ชั้นที่ บ้านสบรวก ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

นับเป็นนิมิตหมายอันดีอย่างยิ่ง เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ทรงเปิดหอฝิ่น เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม ที่ผ่านมากว่าจะเป็นหอฝิ่น ที่พื้นที่ประมาณ 5,600 ตารางเมตร จัดแสดงเนื้อหาหลากหลายเกี่ยวกับฝิ่น ด้วยเทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ ดึงดูดให้ผู้เข้าชมติดตามเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบ โดยไม่รู้สึกว่าน่าเบื่อ ได้นั้น

ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และผู้อำนวยการโครงการพัฒนาออยตุง หัวเรือใหญ่ของหอฝิ่น เล่าว่า ต้องร่วมมือกับหลายฝ่าย เพื่อให้หอฝิ่นออกมาพร้อมสุดเท่าที่จะทำได้

เช่น เม็ดเงินที่ลงทุนไปกับหอฝิ่น รวมแล้วถึงราว 400 ล้านบาท มีกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจภาคพื้นทะเลของประเทศไทย ให้การสนับสนุน ใช้จ่ายไปกับการก่อสร้างตัวอาคารคือ อาคารจัดแสดงและอาคารเกรทเทอร์ แม่โขง ลอดจ์ ที่อยู่ใกล้เคียง การตกแต่งภายใน การค้นคว้าวิจัย และเทคนิคการจัดแสดง เป็นหลัก

ทั้งจำจางต่างประเทศมาศึกษาค้นคว้าประวัติความเป็นมาของฝิ่นอย่างจริงจัง และให้นักวิชาการคนไทย อย่าง เสกสรรค์ ประเสริฐกุล หาข้อมูลเพิ่มในส่วน ‘ฝิ่นในสยาม’ ซึ่งเป็นหนึ่งในเนื้อหาจัดแสดง

“เนื้อหาเกี่ยวกับสงครามฝิ่นที่เกิดขึ้นระหว่างจีนกับอังกฤษ ก็ได้ประเทศจีนช่วยทำการศึกษาวิจัยให้ เพราะทางจีนมีข้อมูลอยู่แล้ว หรือมหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ สหรัฐอเมริกา ก็ช่วยทำไมโครฟิล์ม ให้ประมาณ 150,000 หน้า ห้องสมุดลอนดอน หรือเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ก็ช่วยเรื่องข้อมูลด้วยเช่นกัน และถ้าบุคลากรของหอฝิ่นพร้อม ทางสมิทธิโชเนี่ยนก็จะฝึกให้” ม.ร.ว.ดิศนัดดาเล่า

พร้อมเสริมว่า นอกจากนี้ ยังต้องเดินทางไปดูสถานที่จัดแสดงในต่างประเทศด้วย อย่าง สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น เพื่อให้เห็นว่าเนื้อหา หรือรูปแบบการนำเสนออย่างไร

ขณะเดียวกัน ความสำคัญของผู้คนในพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำก็ไม่ถูกมองข้าม เพราะในช่วง 2 ปีที่ทดลองบริหารจัดการหอฝิ่น ก่อนจะเปิดอย่างเป็นทางการ

๖๖ ต่ก่อน บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ-จุดพบกั้นระหว่างประเทศไทย ลาว และพม่า ขึ้นชื่อลือชาหนักหนาว่าเป็นแหล่งยาเสพติด

เริ่มตั้งแต่เป็นพื้นที่ให้ต้นฝิ่นนับแสนนับล้านต้นเจริญเติบโต ออกผลให้ได้กรีดน้ำยางนำมาทำเป็นยาเสพติด เป็นแหล่งผลิต ไปจนถึงเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดที่ผลิตได้ออกสู่โลกภายนอก

สร้างภาพลักษณ์ให้สามเหลี่ยมทองคำติดลบในสายตาชาวโลก

สมเด็จพระศรีนคริน ทราบรมราชชนนี จึงทรงมีพระราชปรารภ ที่จะให้พื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำเปลี่ยนจากไร่ฝิ่น ที่ทำลายคุณภาพชีวิตผู้คนมานักต่อนัก ให้กลายเป็นแหล่งสร้างความรู้เรื่องฝิ่น ปลูกภูมิคุ้มกันแก่ประชาชนแทน

ถือเป็นอีกหนึ่งงาน ภายใต้ โครงการพัฒนาออยตุงในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

จุดประสงค์เพื่อให้ตระหนักเรื่องราวของฝิ่นอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ โทษ ภัย ของฝิ่น หรือผลกระทบของฝิ่น ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

กระทั่งหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปข้องเกี่ยวกับฝิ่น รวมถึงยาเสพติดชนิดอื่น

ทางการเมื่อ 6 กรกฎาคม

50,000 คน จากผู้คนประมาณ 130,000 คน ที่มีโอกาสมาเยี่ยมเยียนหอผีนั้น คือเด็กนักเรียน ม.4-6 จาก 118 โรงเรียนใน จ.เชียงราย และ จ.พะเยา

สาเหตุที่นำเด็กนักเรียนมาชมนิทรรศการ ก็เพราะว่าต้องการให้เด็กเหล่านั้นเป็นเหมือน ยูวทูตของหอผีนั้น เมื่อเด็กเข้าไปดู จะเกิดความรู้สึกหวาดกลัวถึงพิษภัยของผีนั้น หรือยาเสพติดชนิดอื่น แล้วไปบอกต่อๆ กัน เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ใครที่คิดทดลองเสพยา ก็ไม่อยากเสพ

“เท่านี้ไม่พอ หากเด็กรู้ว่าใครคิดยา ก็ให้คนที่ติดยาเล่าให้ฟังด้วยว่าทำไมถึงคิดเสพ มีเหตุผลอะไร หรือใครที่เลิกเสพแล้ว ก็ให้ไปถามว่าเลิกเสพด้วยวิธีใด แล้วก็มาบอกเรา แต่ไม่ต้องบอกว่าเป็นใคร ชื่ออะไร ให้เด็กพวกนี้มาสอนผู้ใหญ่อย่างเรา แล้วก็นำมาเก็บเป็นข้อมูลของหอผีนั้น” ม.ร.ว.ดิศนัดดาขยายความ

หอผีนั้นจะเป็นอย่างไรในอนาคตนั้นเลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ บอกว่า อาจมีนิทรรศการเรื่องผีนั้น หรือยาเสพติดจากประเทศอื่นที่มีปัญหาเรื่องยาเสพติดมาจัดแสดงร่วมด้วย แต่เป็นในรูปแบบชั่วคราว

รวมทั้งจะพยายามร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในองค์การสหประชาชาติ นำกรณีศึกษามาให้ที่นี้ ทำให้เป็นแหล่งเก็บข้อมูลเรื่องผีนั้น และยาเสพติดที่ครอบคลุมสมบูรณ์ เรียกได้ว่าจะทำให้ไม่แพ้ที่ไหนในโลกเลยก็เลย

ด้าน นุญา สิวฉิมขัย ผู้จัดการหอผีนั้น เล่าเพิ่มเติมถึงหอผีนั้นว่า เดิมใช้ชื่อว่า หอพิพิธภัณฑ์ แต่เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น หอผีนั้น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานที่ตั้ง และอยากเน้นให้ผู้คนรู้จักเรื่องราวของผีนั้น



หนึ่งในบริเวณที่เป็นส่วนจัดแสดง

รูปแบบการจัดแสดง นำเอาเทคนิคแสง สี และเสียง มาประกอบช่วยทำให้ผู้ชมเพลิดเพลินไปกับสาระความรู้เรื่องผีนั้นในเชิง “เอ็นเตอร์เทนเมนต์”

เริ่มตั้งแต่ทางเข้าส่วนจัดแสดง ทำเป็นอุโมงค์มืดยาวถึง 137 เมตร เจาะทะลุภูเขาจากตึกรับรองไปยังตัวอาคารใหญ่ สองข้างทางมีรูปปั้นสูง มีมือข้างสิบหมู่ กรมศิลปากร แสดงสีหน้าอันบูดเบี้ยว และความทุกข์ทรมานของผู้คนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับผีนั้น พร้อมมีเสียงครวญครางดังไปตลอดทางเดิน

พ้นจากอุโมงค์คือห้องโถงโปร่งเปิดรับแสงจากภายนอก มีแปลงผีนั้นจำลองขนาดเล็ก ให้ความรู้เกี่ยวกับผีนั้นในเมืองต้น ก่อนเข้าสู่พื้นที่จัดแสดง ที่แบ่งได้ราว 10 ส่วน

เช่น “ปัญจสหัสวรรษแรก” แสดงประวัติความเป็นมาของผีนั้นที่สามารถสืบค้นย้อนไปได้ถึง 5,000 ปี จัดแสดงภายในห้องที่ทำเป็นวงกลม ผู้ชมจะยืนอยู่ตรงกลาง แสงไฟ และเสียงจะไล่ไปตามเนื้อหาเรื่อยๆ เกือบครบ 360 องศา โดยผู้ชมต้องหมุนตัวดูตามไป

“ประจิมสู่บูรพา” เนื้อหาว่าด้วยการค้าระหว่างยุโรปกับเอเชียในสมัยจักรวรรดินิยม มีการจำลองเรือสินค้าของอังกฤษสมัยนั้นให้ชม และให้ได้เดินสำรวจภายในเรือว่ามีสินค้าอะไรบ้าง มีเสียงร้องเพลงของกลาสีเรือคลอไปด้วย ไม่ไกลกันนักจัดแสดงรายละเอียดเรื่องผีนั้นในอินเดีย

ต่อด้วย “ศึกษาผีนั้น” ที่อังกฤษทำสงครามกับจีนเนื่อง



ห้องศึกษาคำนี้



มาจากผีนั้น จัดแสดงหุ่นจำลองบุคคลสำคัญของทั้งฝ่ายจีนและอังกฤษที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

สงครามผีนั้นให้ได้ชม มีภาพและเนื้อหาของเหตุการณ์ครั้งนั้นประกอบถัดไปคือ “ผีนั้นในสยาม” ยกโรงนำชาวจีนแถวเยาวราชมาตั้งไว้ เพราะช่วงรัชกาลที่ 3-4 คนจีนไม่น้อยนิยมสูบบุหรี่ ส่วนนี้มีหุ่นจำลองเป็นชายชาวจีน 2 คนนอนสูบบุหรี่อยู่

ใครที่สนใจว่าการลักลอบขนำผีนั้นหรือยาเสพติดทำอะไร ส่วน “แหล่งชุกช่อน” พอจะช่วยเหลือคลายความสงสัยได้บ้าง เพราะส่วนนี้ จัดแสดงสิ่งของที่ผู้ลักลอบขนำยานิยมซ่อนยาเอาไว้ ทั้ง ผักพื้นรองเท้า กรอบรูป ฯลฯ รวมทั้งมีเกมคอมพิวเตอร์ให้เล่นค้นหาว่าในเกมมียาเสพติดซ่อนอยู่ตรงไหน

จากนั้นเข้าสู่ส่วนที่แสดงถึงผลร้ายของผีนั้นและยาเสพติด มีสารคดีขนาดสั้นให้ชมปิดท้ายด้วย “ห้องคิดคำนึง” ออกแบบห้องเป็นสีขาว มีคำคมของนักคิด นักเขียนติดไว้เตือนใจ

เดินดูจบแล้ว ก็หยุดครุ่นคิดถึงสิ่งที่ได้ชมมาทั้งหมดในหอผีนั้น ก่อนตัดสินใจว่าควร จะเดินห่างออกจากยาเสพติดหรือไม่

“เมื่อผู้ชมเดินมาถึงห้องสุดท้าย ก็น่าจะ ทำให้รู้เรื่องราวเกี่ยวกับผีนั้นมากขึ้น ไปบอกคนใกล้ชิดให้เห็นถึงอันตรายของผีนั้น จะได้ไม่เข้าไปเสี่ยง

“คนส่วนใหญ่ที่เข้ามาชม ก็ตระหนักถึงอันตรายของผีนั้นและยาเสพติดชนิดอื่นๆ จนไม่อยากเข้าไปยุ่งเกี่ยว ซึ่งจากตรงนี้ก็พอทำให้เห็นได้ว่าหอผีนั้นประสบความสำเร็จในจุดหนึ่ง” ผู้จัดการหอผีนั้นบอก

แม้ 18 กรกฎาคม ปีนี้ จะครบรอบ 10 ปีแห่งการสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแล้ว แต่หนึ่งในพระราชปราชญ์ของพระองค์ ก็ยังคงได้รับการสานต่ออย่างมุ่งมั่น จริงจัง และต่อเนื่อง

ดังปรากฏเป็น หอผีนั้น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ เช่นที่เห็นในวันนี้...

สุทธาสินี จิตรกรรมไทย

หอหิน อุทยานแห่งชาติเขื่อนลพบุรี

